

[Udenrigsministeren.]

blikkelige og væsentlige bidrag til en sådan styrke.

Endvidere blev der i svaret mindet om, at det er den danske regering magtpåliggende så hurtigt som muligt at opbygge et forsvar af det hjemlige område, hvilket som følge af Danmarks beliggenhed og geografiske struktur er af største betydning for det heldige forsvar af det nordatlantiske område som helhed. Det anførtes, at Danmarks forsvarsevne ikke i sig selv er tilstrækkelig til at hindre en besættelse af landet, og at regeringen må gå ud fra, at oprettelsen af en fælles styrke også vil have til formål at styrke forsvaret af selve Danmark.

Dette er altså forudsætningerne for regeringens principielle accept af det foreliggende forslag om en fælles Atlantstyrke i Europa under en enhedskommando. Det er disse forudsætninger for vor principielle accept af forslaget som forhandlingsgrundlag, jeg fremlagde på Det nordatlantiske Råds møde i New York.

Angående spørgsmålet om tysk medvirken til Vesteuropas forsvar og udnyttelse af den tyske produktionskapacitet hed det i den udtalelse, jeg fremsatte på mødet, at det er indlysende, at et land som Danmark, der tre gange i løbet af mindre end 100 år er blevet angrebet af Tyskland, måtte se med alvorlig bekymring på en genoplivelse af Tysklands evne til at føre angrebskrig. Den danske regering erkendte imidlertid, at det var nødvendigt at inddrage alle hjælpeklæder i Vestens forsvar, og vi erklærede os enige i, at det amerikanske forslag åbner fornøden mulighed for at udøve en sådan kontrol med udviklingen af Tysklands militære kræfter, at de hertil knyttede betænkeligheder taber i vægt overfor de mere tungtvejende hensyn, der taler for at søge at inddrage Tysklands styrke i forsvaret af Europas frihed.

Videre blev det i svaret fremhævet, at grundlinierne i Atlantorganisationens struktur ikke bør ændres, og at navnlig Det nordatlantiske Råd, i hvilket alle medlemsstaterne er repræsenteret på lige fod, fortsat bør udøve sin funktion som organisationens øverste instans. På den anden side måtte den danske regering slutte sig til det af flere lande anførte, hvorefter forbindelsen mellem militærkomiteens stående udvalg og de lande, der ikke er repræsenteret i dette udvalg, må styrkes således, at der sikres de pågældende lande væsentlig større indflydelse på udvalgets arbejde end hidtil.

Endelig anførte jeg, at det var af værdi at opretholde en snæver kontakt mellem Atlantmagterne også med hensyn til deres udenrigspolitik.

I mit indlæg tog jeg tilsidst forbehold med hensyn til de gældende forfatningsretlige regler, herunder nødvendigheden af rigsdagens medvirken.

Af det resumé, jeg for lidt siden gav af rådets resolution, vil man forstå, at resolutionen i sin endelige form har fået et indhold, der på alle væsentlige punkter stemmer med de fra dansk side anførte synspunkter.

Der er fra flere sider blevet rettet bebrejdelser mod regeringen, fordi sagen ikke blev forelagt for rigsdagen, inden det danske svar blev afgivet. Regeringen må afvise denne kritik, og jeg kan i så henseende ganske slutte mig til de udtalelser herom, som i torsdags blev fremsat af de ærede ordførere hr. Poul Hansen (Kalundborg), hr. Erik Eriksen og hr. Ole Bjørn Kraft.

Rigsdagen har givet sit samtykke til Atlantpagten, hvis bærende idé er den, at fred og sikkerhed i det nordatlantiske område skal styrkes — og såvidt muligt sikres — derigennem, at Atlantmagterne forener deres kræfter til fælles forsvar. Planen om en fælles forsvarsstyrke er denne idé ført ud i praksis.

Der blev, som jeg nævnte, i det danske svar taget udtrykkeligt forbehold med hensyn til forfatningens regler om rigsdagens medvirken. Men for politisk at sikre sig, at dens afgørelse svarede til, hvad det overvejende flertal af rigsdagen ønskede, forelagde regeringen sagen og sit forslag til svar for partiformændene og gennem dem for rigsdagsgrupperne.

Den nyvalgte rigsdag var ikke inde, og det udenrigspolitiske nævn var ikke valgt.

Svaret til Det nordatlantiske Råd har ikke mig bekendt været drøftet i noget andet lands parlament undtagen i Norge, hvor det traf sig sådan, at stortinget af andre grunde i forvejen var indkaldt.

På et møde med partiformændene den 20. september, hvor jeg havde gjort rede for sagen, spurgte statsministeren de fem partiers tilstedeværende repræsentanter, om nogen ønskede rigsdagen indkaldt inden det i grundloven fastsatte tidspunkt. Det var der i det møde ingen der gjorde.

Det har smertet det ærede medlem hr. Bertel Dahlgaard, „at det skal være nødvendigt her i folketinget at forsvare den danske befolknings solekklare ret til at forlange, at dybtindgribende statsretlige beslutninger ikke foregribes, men at rigsdagen